

(Des)Memòria (Introducció)

“Si no retornem la paraula als qui l’havien de tenir quan els pertocava, nosaltres mai la tindrem en la seva totalitat”, deia Montserrat Roig, precursora en la recerca i difusió de la deportació dels catalans als camps de concentració. Aquest llibret parteix de la voluntat de recuperar part de la memòria perduda de la ciutat de Granollers i de retornar la veu als granollerins que els va ser manllevada per la Guerra, l’exili i els camps. Si bé fem tard per sentir la història en boca seva, és amb la paraula que ens pertoca recuperar-la.

El primer pas per a construir una ciutat on tothom hi sigui comptat, és entendre que Granollers la conformen tantes històries com persones hi han nascut, hi han passat i s’han fet seva la vila. La nostra història col·lectiva és, en efecte, un mosaic de les històries individuals de cadascú. Moltes d’aquestes, però, han quedat esborrades amb el pas del temps, entre la boira, el fred i el fum que van portar la Guerra Civil, l’exili i també la Segona Guerra Mundial, i que la dictadura va mantenir amagades.

La tasca de recuperació de la memòria col·lectiva és ara més urgent que mai. L’esvaïment dels records i la pèrdua de testimonis orals s’acceleren amb els anys i no tenen marxa enrere. Però més especialment encara, cal que rescatem i reivindiquem la història dels oblidats, la que no surt als llibres d’història i ha quedat bandejada pel ressò mediàtic, per no buscar protagonisme; la de l’esfera anònima, local o personal. La de les dones, per exemple, o la d’aquells que van quedar enterrats amb la guerra, o van patir l’exili. I entre aquests, s’hi troben els milers d’espanyols i catalans que van anar a parar als camps de concentració nazis.

Per això és tant rellevant el treball de l’Amical de Mauthausen i de l’escriptora Montserrat Roig, iniciada als anys setanta, per mantenir viu el record de la deportació; que per altra banda contrasta amb el poc reconeixement institucional –i nul per part de l’Estat Espanyol– envers les víctimes. No es tracta tan sols de tenir presents els fets, sinó d’assumir-ne la responsabilitat corresponent i “compensar-ne” les víctimes.

En aquesta escomesa de recuperar la memòria també hi hem de veure una oportunitat: la història ens ha de permetre replantejar nous horitzons a qüestions d’actualitat, encara avui ben vives, com són els camps de refugiats, l’exili, o la repressió i la violència d’estat. I ha d’apel·lar també als anhels de justícia i llibertat de persones que van ser sacrificades pel seu compromís amb una societat més solidària i plural.

Els joves som també la garantia que la memòria col·lectiva perduri. Més enllà del treball rigorós dels historiadors, és urgent la recerca de fonts orals, especialment entre aquells que tenim a la vora de cadascú. Per conèixer la història més propera, és clar, però també per a celebrar la vida dels qui ens han precedit.

Per aquesta raó que en aquestes pàgines no s’hi recull el testimoni la intolerància més atroç dels camps, sinó la determinació d’unes persones concretes per tirar endavant, les seves

ganes de fer del seu entorn un lloc per viure-hi i, en definitiva, la seva humil voluntat de ser feliços, feta miques pel feixisme. Per això, ni oblidem ni perdonem. La seva mort no ho serà del tot si en nosaltres encara resta una espurna dels seu compromís. Contra la barbàrie, humanitat; i contra la mort, vida.

Justament el projecte Stolpersteine neix amb la voluntat de posar en valor la història dels oblidats i és la millor ocasió de donar veu a aquests granollerins que no van tornar a la ciutat.

// S'ha separat la Galeria d'imatges corresponent al uploader d'imatges propi del content type,
// dels "nodes reference" als continguts de "Galeria d'imatges" pre-existents. ?> // Uploader
d'imatges ?> // "Nodes reference" a les Galeries d'imatges ?>
comunicacio@ajuntament.granollers.cat

URL d'origen:<https://www.granollers.cat/can-jonch/desmem%C3%B2ria-introducci%C3%B3>